

YAZILAR VE YAZANLAR

Hayat
Nereye
Öpülecek El
Tntan Kamenin me-
zarında
Fransa Bankası
Alman mektep mu-
sikisi
Bir Gün ki
Emile Galotti

Yazı hey'eti
Ş. Nihal
Cevat
İffet Halim
A. Emrullah
Gevat Memduh
Celalettin Tevfik
Nahit Sırrı

Ticarct mekteplerin-
de gaye ve tedrisat
pilanı meselesi
Aa bu ıssız geceler
Klasik ve modern
eserler
Monna Lisa Del Gi-
oconda
Biz öldürdük diyelim
Anadolu'nun bedit
Zenginlikleri
Akideme nasıl eriştim

Behcet Kemal
Hikmet Şevki
Canik oğlu Avni
Sabri Esat
Nurettin İbrahim

Müşahabe:

HAYAT

Mecmuamız, bu güne kadar mem-
leketin irfanına çalıştı, maarifin inki-
şafına elinden geldiği kadar gayret
etti. Bu müddet zarfında edindiğimiz
tecrübe şudur: Memlekette büyük
fikrî bir intibah, bir uyanıklık var,
ve yüksek irfan ihtiyacı günden güne
artıyor.

Müşahedelerimizden, muhaberele-
rimizden, musahabelerimizden aynen
anıyoruz ki irfan ihtiyacı hakikaten
ziyadedir. Münevver tabaka irfanını
idame ve tenmiye için vasıta arıyor.
Bahsimize mevzu olan yüksek taba-
kadır, yani yüksek mekteplerden hiç
olmazsa orta mekteplerden yetişenler-
dir. Evet! İşte bu zümre irfan saha-
sının genişlenmesini istemektedir..

Hayat bu ihtiyaca tekabül etmek
iktiza ederdi. Bunun içindir ki bu
1930 senesinden itibaren mecmuamızı
umumî tekâmüle, millî inkişafa uygun
bir şekle koymak mecburiyetinde kal-
dık. Memleketimizde bir münevverler
zümresi var. Bu zümrenin umumî
kültür ihtiyaçlarına tekabül edecek,
lâkin hiç bir ihtisas maddesi üzerinde
uğraşmıyacak bir risalesi bulunmamak
lâzım...

Bu risale gelecek nüshasından iti-
baren Hayat olacaktır.

Mütahassıs kalem erbabı hem
kendi cereyanlarımızı, hem Garbın
fikrî ceryanlarını objektif bir noktadan
takip ve mahza siz aziz karilerimiz
için icmal edeceklerdir.

Türk, Cerman, Anglosakson, lâtın
İslav... âlemlerinde fikir sahasında
olan biteni tettebbu edeceğiz. O aile-
lerden uzak kalmayacağız. Medenî
cihanda ne oluyor, ne var, beşeriyet
nereye doğru gitmektedir, istikbalde
neler doğacaktır? Bir sözle ifadesi
lâzımsa diyelim ki medeniyet, inkişaf-
fının hangi merhalesinde bulunuyor?
Acizane programımız işte budur.
Medeniyet camiasının içinde bulunmak
için onun cereyanlarını bilmemiz
gerek. Hayat bundan sonra bu gayeyi
intizam ve ittirat altında takip edecek.

Muhatabımız, — tekrar edelim —
yüksek ve münevver türklerdir. Daha
aşağı tabakaların tenvirine çalışan
başka risale ve mecmualar var ve çok.
Biz vazifemizi taksir ediyoruz ve
ancak muhterem muallimler gibi,
doktorlar mühendisler gibi yüksek
memurlar gibi âlî mektepler talebesi

gibi ön safta bulunan vatandaşlarımıza
hizmet etmek istiyoruz.

Seviyeyi tutmak, seviyeyi yükset-
mek... işte başlı başına bir hedef.
Hatta bu hedefi bir az da geçebiliriz:
Pek güzel, pek büyük eserler, şah-
eserler yazıldıklarından sonra anlaşılmış!
Meşhur Stendhal dermiş ki:
Benim eserlerim kırk sene sonra
anlaşılabilecek... » Filvaki bu eserlerin
yüksekliği inceliği, yeniliği ancak
yarım asır geçmekle anlaşılmış,

Hayat da, eğer böyle zekâların
inkişafına hizmet edebilirse kendisini
bahtiyar addeder. Demek istiyoruz ki
neşriyatımızda sürüm, satış, halka hoş
gelmek, cazip olmak katıyen bir gaye
değildir. Gayemiz yüksek kültüre
yardım etmek, istikbali hazırlamak ve
hasren memleketin irfanî haysiyetini
muhafaza etmektir.

Türkiyede gerçekten yüksek edip
ve mütefekkirlerimiz yok değil. Lâkin
bu zevatın eserleri bir intişar vasıta-
sından mahrumdur. Böyle bir vasıta
mevcut olmadıkça o kalem sahipleri-
ne de yazı yazmak hususunda bir
gevşeklik geliyor. Okuyorlar, tettebbu
ediyorlar, lâkin yazmıyorlar, ve neti-

Öpülecek El

Geçen hafta yine bu savfelerde Türk malı kullanmak ve erkeğine de kullandırmakla Türk kadınının elinin refahlı ve binaenaleyh güzel bir vatan yaratacağını söylemiştim. Bu elin yapacağı ikinci bir iş daha var. Bu geniş hudutlu vatani ve onun servetlerini fert sayısı nisbeten az bir Milletle işlemek ve imar etmek çok güç bir iştir. Fakat bir çok güçlükler gibi bu işi de bugünkü nesil omuzlarına almıştır. Başarmak içinde her ferdin iki insan kadar çalışmaya mecbur olduğu çok kuvvetli zarurettir. Zaruretlerse insaf tanımazlar ve onları yenmek için de kendilerine itaattan başka çare yoktur. Bu taktirde bu neslin Türk erkeği diğer milletlerin erkeklerinden hem kemiyet ve hem de keyfiyet itibariyle iki misli fazla çalışmaya mahkûmdur. Fakat bu iki misil işde yine bu geniş vatani imare kâfi gelmez. Buna bir o kadar iş kudreti daha katmak lâzımdır. Bunu nereden alacağız? Yani başımızdan, yani Türk erkeğinin hayat ve mukadderat eşi olan Türk kadınının gücünü de buna ilâve edeceğiz ve o suretle ancak bu, devlerin bile başarmaya muvaffak olmayacağı, işi yapabileceğiz.

İşte bunun için ben dünya kuralları daha doğrusu medeniyetleri tarihleri yazılmağa başlayalı mevcut olan bir mefhuma Türk vatanında başka bir mana veriyorum.

(Güzel kadın eli) Eski Yunan devrinde bile itinalı kadın elinin bir hüsn timsali olduğu malumdur. O günden bu güne kadar her milletin bir çok şairleri kadın elini terennüm etmişler ve onu bir çok defalar sevdiklerinin vücutlarından ayrı görerek ona hususî bir varlık izafe etmişlerdir.

Erkeğin her za'fı gibi bu za'fını da bilen kadın onu istismar için elinin güzelliğini yeni bir silah olarak kullanmış ve bu silahına çok itina etmiştir. Bu elin hususiyeti de işin izin-den azade olması ve hatta güneş ve hava görmemiş bulunması idi. Yeni medeniyet de manikürü icat ederek bu hususiyeti bir kat daha ileri götürmüş ve manikürlenmiş elin erkek dudığına

gidişi de yeni medeniyetin, işin zararına olarak, es ilere ilâve ettiği kuvvetli bir estetik zevk o muştur.

Fakat yukarıda da söylediğim gibi biz Türk vatani için bu (güzel kadın eli) mefhumuna başka bir mana vermeğe mecburuz. Bizim için güzel kadın eli «bu memleketin varlığına bir şey katan kadın eli» demek olmalıdır.

Türk kadının eli Vatan varlığına ancak şu suretle bir şey katar.

Her Türk erkeği evinin dışında memleketin bin bir derdile didinmek mecburiyetindedir.

Didişen yıpranır. Yıpranan ancak istirahatle taze hayat kuvveti ve iş kudreti kazanır. Bu memleket evladı için de tabiat kuvveti gibi tükenmez ve eksilmez bir kuvvet lâzımdır. İşte bu erkeğe hergün yeni kuvvet kazandırmak ve dünya tarihinin en kuvvetli iş kahramanı olan bu erkeğe halef olacak bol ve bereketli yeni nesil yetiştirmek için sabahtan akşama kadar yurdunda uğraşan mübarek anne ve müşfik zevcenin eli «Güzel kadın eli» dir. Ve bunun güzelliği ocak isile şefkat izinin müşterek mahsulüdür.

Fikir sahasında erkeğe iş arkadaşlığı yapan, yani onunla beraber ders-

hanade yeni nesli terbiye eden, kilniğin köşesindeki hastaya bakan, laboratuvarında mikroskop önünde göz nuru döken, bir bankanın kapalı bürosunda sabahtan akşama kadar ömür tüketen ve daha bin bir işten memleketin hayatına kudret katan kadının eli «Güzel kadın eli», dir ve bunun güzelliği işin mahsuludur.

Fiil sahasında erkeğe eş olan, yani ona tarlasındaki sapanın başında harmanındaki döğenin yanında, imalâthanesindeki tezgâhının önünde iş arkadaşlığı eden kadının eli «Güzel kadın elidir» ve bunun güzelliği iş nasırının güzelliğidir. İşte bu üç el her vakit öpülmeye layıktır. Her Türk erkeği magrur başını eğeceği her kadın eli üzerinde bu üç güzellikten her hangi birinin bulunmasını istemeli. Yoksa köşe koltuğundan ve Avrupa ipeklileri arasından uzanan ve üstünde ne şefkat ve ne de iş izi bulunmayan eli öpmemelidir.

Türk kadınına ancak bu üç izden birini taşıyan el yakışacağı gibi Türk erkeğine de ancak böyle bir el üstüne eğilmek yaraşır.

Cevat

Tutan Kamenin Mezarında

*Pırl pırl parladı ve pırl pırl yandı,
Arabın ellerinde mum ışığı allandı
Tutan kamenin ruhu duvarlarda uyandı..*

*Göz Cöz oyulmuş yerler, kapkaranlık simsiyah,
Kurum gibi derili, gözleri ak bir fellah!
Seni sevdim o sabah, seni sevdim o sabah...*

*Eli Kumun üstünde bir siyah örümcekti,
Yol yol çizgiler çekti, yol yol çizgiler çekti.
Örümcek elli arap pahtımı çizicekti!*

*Çukurdan baş kaldırdım piramitler boy boydu,
O sabah gönlüm toydu, o sabah gönlüm toydu,
Hınzır fellah o sabah gönlüme seni koydu..*

İffet Halim